

עין משפט מסכת זבחים

דף ב.

עין משפט א. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פט"ו ה"א

כָּל הַזְבָּחִים * שֶׁנִּשְׁחַטוּ בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם. בֵּין
 בְּקִרְבָּנוֹת יָחִיד בֵּין בְּקִרְבָּנוֹת צְבוּר. כְּשֵׁרִים אֶלָּא שְׁלֹא
 עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה. חוּץ מִן הַחֲטָאת וְהַפֶּסַח שְׂאֵם
 נֶעֱשׂוּ בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם פְּסוּלִין. וְאֶחָד הַמְּשֻׁנָּה שֵׁם
 הַזְבָּח בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה אוֹ בְּשַׁעַת קִבְלָה אוֹ בְּשַׁעַת הוֹלְכָה
 אוֹ בְּזְרִיקָה כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ. כִּי־צַד לֹא עָלוּ לְשֵׁם חוֹבָה. כְּגוֹן

א. כסף משנה: כל הזבחים שנשחטו במחשבת שינוי השם וכו'. משנה בריש זבחים.
 ומ"ש ואחד המשנה שם הזבח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או
 בזריקה. גם זה משנה שם (דף י"ג). ומ"ש בין בקרבנות יחיד בין בקרבנות הצבור. מתבאר
 בפ"ק דזבחים (דף ד') דשנוי קדש ישנו בצבור כביחיד אבל שינוי בעלים לא שייך בצבור
 שהרי הכל בעליו: כיצד לא עלו לשם חובה וכו' וכן אם שחט עולות ראובן וכו'. שם בגמ'
 יליף מקראי דבין שינוי קדש בין שינוי בעלים בעינן בכולהו קרבנות לשמן למצוה ובפסח
 וחטאת לעכב. ומ"ש בד"א כשעקר שם הזבח בזדון אבל אם טעה ודימה שזו העולה
 שלמים הוא וכו'. בפ' התכלת (דף מ"ט) איפליגו אמוראי עקירה בטעות אי היא עקירה
 או לא ורבא דהוא בתרא אמר דעקירה בטעות לא היא עקירה ואביי נמי משמע דסבר
 כוותיה ובפסחים פ' אלו דברים [דף ע"ב.] מתמה גמרא אמתני' דהתם שמע מינה עקירה
 בטעות היא עקירה משמע דס"ל דלא היא עקירה. ומ"ש וכן החטאת והפסח שעשאן
 במחשבת שינוי השם בטעות כשרים וכו'. הוא מה שכתבתי בסמוך דאיתא בפ' אלו דברים
 גבי הפסח: וכן עולת העוף שמלקה וכו'. אריש פירקא קאי דקתני כל הזבחים שנשחטו
 במחשבת שינוי השם כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן החטאת והשתא
 קאמר דהוא הדין לקרבן העוף דשינוי השם פסול בחטאת ובעולה כשר אלא שלא עלה
 לבעלים לשם חובה והוא מבואר במשנה פ' קדשי הקדשים (ס"ד):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

שְׁשַׁחַט עוֹלָה לְשֵׁם שְׁלָמִים לֹא עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים לֹא מִשּׁוּם עוֹלָה שֶׁהֵם חֵיבִין בָּהּ וְלֹא מִשּׁוּם שְׁלָמִים. אֲלֹא חֵיבִין לְהֵבִיא זֶבַח אַחֵר. וְכֵן אִם שָׁחַט עוֹלֹת רְאוּבֵן לְשֵׁם שְׁמֵעוֹן לֹא עֲלֹתָהּ לֹא לְרְאוּבֵן וְלֹא לְשְׁמֵעוֹן. בַּמָּה דְבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁעָקַר שֵׁם הַזֶּבַח בְּזָדוֹן. אֲבָל אִם טָעָה וְדָמָה שְׁזוּ הָעוֹלָה שְׁלָמִים הִיא וְעָשָׂה כָּל עֲבוֹדוֹתֶיהָ לְשֵׁם שְׁלָמִים עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוּבָה. וְכֵן הַחֲטָאת וְהַפֶּסֶח שֶׁעָשָׂאן בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם בְּטָעוֹת כְּשָׂרִים. שֶׁעֲקִירָה בְּטָעוֹת אֵינָה עֲקִירָה. וְכֵן עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁמְלַקָּה אוֹ שֶׁמְצָה דָּמָה בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם כְּשָׂרָה וְלֹא עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים. וְחֲטָאת הָעוֹף פְּסוּלָה:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פט"ו ה"ג

אָסוּר לְחַשֵּׁב בְּקִדְשִׁים = מַחְשָׁבָה שְׂאִינָה נְכוֹנָה כְּמוֹ שִׁיתִּבְאָר. לְפִיכֵךְ זֶבַח שֶׁשָּׁחַטוּ שְׁלֹא לְשֵׁמוֹ. אוֹ מִנְחָה שֶׁקְּמָצָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה. בֵּין בְּזָדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה. חֵיב לְהַשְׁלִים שְׂאָר עֲבוֹדוֹת לְשִׁמָּן. אֲפִלוּ שָׁחַט וְקִבֵּל וְהוֹלִיךְ בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם חֵיב לְזָרֵק בְּמַחְשָׁבָה נְכוֹנָה. וּמִפְּנֵי מָה נִשְׁתַּנָּה דֵּין הַחֲטָאת וְהַפֶּסֶח מִכָּל הַזִּבְחִים. וְדֵין מִנְחַת

ב. כסף משנה: אסור לחשב בקדשים וכו' לפיכך זבח ששחטו שלא לשמו וכו' חייב להשלים שאר עבודות לשמן וכו'. דיוקא דמתני' ומימרא דרבא בריש זבחים ובריש מנחות. ומה שכתב אפילו שחט וקבל והולך וכו' חייב לזרוק במחשבה נכונה. מימרא דרבא בפ"ק דזבחים (דף ז'). ומ"ש רבינו כמו שיתבאר. הוא בפרק י"ז: ומפני מה נשתנה דין החטאת והפסח וכו'. בריש זבחים (דף ז') וריש מנחות (דף ד'):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת מִכָּל הַמִּנְחֹת. מִפְּנֵי שְׁעִין עָלֵיהֶם הַפְּתוּב. הָרִי הוּא אוֹמֵר בְּחֻטָּאת 'וְשַׁחַט אוֹתָהּ לְחֻטָּאת'. שְׁתֵּהִיָּה שְׁחִיטָה לְשֵׁם חֻטָּאת. וְכֵן שְׂאֵר עֲבוּדוֹתֶיהָ לְשֵׁמָּה. וְנֹאמֵר 'עַל חֻטָּאתוֹ' שְׁתַּעֲשֶׂה לְשֵׁם אוֹתוֹ הַחֻטָּא. וְנֹאמֵר 'וְכִפֹּר עָלָיו' שְׁתֵּהִיָּה לְשֵׁם בְּעָלֶיהָ. וְנֹאמֵר בְּפֶסַח 'וְעֲשִׂיתָ פֶסַח לָהּ' אֶלֶהִידְךָ שְׁתֵּהִיָּה כָּל עֲשִׂיתוֹ לְשֵׁם פֶּסַח. וְנֹאמֵר 'וְאַמְרַתֶּם זִבַּח פֶּסַח הוּא לָהּ' שְׁתֵּהִיָּה זְבִיחָתוֹ לְשֵׁם פֶּסַח. הֵא אִם שְׁנָה שְׁמוֹ אוֹ שֵׁם בְּעָלָיו פֶּסוּל. וּבְמִנְחַת חוּטָא הוּא אוֹמֵר מִנְחָה הִיא. וּבְמִנְחַת סוּטָה נֹאמֵר 'כִּי מִנְחַת קִנְאוֹת הִיא'. שִׁיְהִיו כָּל מַעֲשֵׂיהָ לְשֵׁמָן:

דף ב:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקורבנות פ"ד ה"י

כָּל הַזְּבָחִים צָרִיךְ הָעוֹבֵד שְׁתֵּהִיָּה מִחֻשְׁבָּתוֹ לְשֵׁם הַזְּבַח א וְלְשֵׁם בְּעָלָיו בְּשַׁעַת זְבִיחָהּ וּבְשַׁעַת קַבְּלַת הַדָּם וּבְשַׁעַת הוֹלְכַת הַדָּם וּבְשַׁעַת זְרִיקָתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁנֹּאמֵר 'וּבִשְׂר'

ג. כסף משנה: כל הזבחים צריך העובד שתהיה מחשבתי לשם הזבח וכו'. בריש זבחים תנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח והחטאת, ומשמע בגמ' דהאי שלא לשמן היינו בין בשינוי קדש בין בשינוי בעלים ויליף בגמרא דבכל ד' עבודות אלו צריך שלא ישנה בקדש ולא לבעלים. ומ"ש רבינו ואם שחט ועבד שאר עבודות סתם ולא חשב כלל וכו'. שם בגמרא דייק טעמא דשלא לשמן הא סתמא עלו לבעלים לשם חובה אלמא סתמא נמי כלשמן דמי משום דזבחים בסתם לשמן עומדים. ואם כן יש לתמוה על רבינו למה כתב בעולה ובשלמים וכו' דמשמע דדוקא הני עלו לבעלים לשם חובה ולא חטאת ופסח והא ליתא דבכולהו סתמן כלשמן דמי ועלו לבעלים לשם חובה וצ"ע:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

זָבַח תּוֹדַת שְׁלָמֵיו שְׁתֵּהִיָּה זְבִיחָה עִם שְׂאֵר אֲרֵבַע
הַעֲבֹדוֹת לְשֵׁם שְׁלָמֵיו. וְכֵן שְׂאֵר הַקְּרָבָנוֹת. וְאִם שָׁחַט
וְעָבַד שְׂאֵר עֲבֹדוֹת סֵתָם וְלֹא חָשַׁב כָּלֵל בְּעוֹלָה
וּבְשָׁלָמִים הָרִי הֵן כְּשָׂרִים וְעָלוּ לְבַעֲלִים:

עין משפט בג.ד. הרמב"ם הל' גירושין פ"ג ה"א

כָּל גֵּט שֶׁלֹּא נִכְתַּב לְשֵׁם הָאִישׁ הַמְּגֵרֵשׁ וְלִשְׁם הָאִשָּׁה
הַמְּתַגַּרֶשֶׁת אֵינוֹ גֵּט. כִּי־צַד. סוֹפֵר שֶׁכָּתַב גֵּט לְלַמֵּד אוֹ
לְהַתְלַמֵּד וּבֹא הַבַּעַל וּמָצָא שֵׁם שֶׁנִּכְתַּב בְּגֵט זֶה כְּשֵׁמוֹ
וְשֵׁם הָאִשָּׁה כְּשֵׁם אִשְׁתּוֹ וְשֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם עִירוֹ וְנִטְלוּ
וְגֵרֵשׁ בּוֹ אֵינוֹ גֵּט:

ד. כסף משנה: כל גט שלא נכתב לשם האיש וכו'. משנה ריש פ' כל הגט (דף כ"ד) קרובה
ללשון רבינו ופירושו בגמ' דרישא בסופרים העשויים להתלמד וכתבו שם אינש דעלמא.
ומ"ש בכולם אינו גט שפירושו בטל לגמרי כמבואר פ"י ודאמר לסופר כתוב ואי זו שארצה
אגרש בו כתב הרי זו ספק מגורשת הוא ממאי דאיפליגו בגמרא דרב סבר כולם פוסלים
בכהונה חוץ מן הראשון ושמואל אמר אף ראשון נמי פוסל וכו' וזעירי ורב אסי אמרו כולם
אין פוסלין חוץ מן האחרון ור"י אמר אף אחרון נמי אינו פוסל ומדחזינן לכולהו דס"ל
אחרון פוסל ה"ל ר"י יחיד לגביהו ושמואל דאמר אף ראשון פוסל יחיד הוא ולגבי
אמצעיים אע"ג דרב ושמואל ס"ל דפסלי כיון דרב אסי וזעירי ור' יוחנן ס"ל דלא פסלי
הלכה כרבים והילכך לא פסל אלא אחרון בלבד. וא"ת א"כ היה לרבינו לפסוק באחרון
דפסול דהיינו מד"ס ואם נשאת לא תצא ושאר דינין המבוארים בפ"י ולמה פסק הרי זו
ספק מגורשת דהיינו אם נשאת תצא והולד ספק ממזר ושאר דינין המבוארים בפ' הנזכר.
י"ל דכיון דקי"ל דבדרבנן יש ברירה כדאיתא בפרק משילין (ביצה דף ל"ח) משמע דמאי
דאמרינן דבדאורייתא אין ברירה היינו משום דלחומרא אין ברירה אבל לקולא ודאי לא
אמרי' דאין ברירה לפיכך אמר לסופר לאי זו מהם שארצה אגרש בו וכתב הסופר על דעת
זו וגירש אחת מהן הרי זו ספק מגורשת ואע"ג דאמרו כולן אין פוסלין חוץ מן האחרון
אפ"ה אחרון לאו פסול לכהונה בלחוד הוא אלא הרי זו ספק מגורשת וכדכתבינן

שו"ע אה"ע פימן קלא פעיף א

א. בין הכתיבה ובין החתימה בגט צריך שיהיו לשמה, והיינו לשם האיש המגרש והאשה המתגרשת. ואם נכתב שלא לשמה אינו גט. ואפי' נכתב לשם גירושין אך לא לשם האיש והאשה אינו גט.

ה. כר"א בגיטין כ"ד ע"א.

ו. ואינו פוסל לכהונה, ב"ש.

ז. ואם כתב כולו לשמה, והרי את מותרת לכל אדם כתבו לא לשמה יש לחוש לחומרא, שאם קידשה אחר יש להצריכה גט מן השני, הואיל ובתופסי גיטין הראשונים לא היו כותבין זה, כ"כ הב"ש, ומשמע דעכ"פ הגט פסול מדרבנן.